

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Új eredmények a membránkutatásban

KGST-tagországok biofizikusai tanácskoztak Szegeden

Ötnapos KGST-szimpozium fejeződött be tegnap, pénteken Szegeden. A tudományos tanácskozáson szovjet, NDK-beli, csehszlovák, lengyel, bolgár és magyar biofizikusok vettek részt, hétfőtől több mint 30 előadást, illetve rövidebb referátumot hallgattak meg „A membrántranszport energetikai problémái” témakörben.

A KGST tagországai közötti tudományos együttműködés egyik fontos területe a biofizika, ennek egyik kutatási ágában, a membránkutatásban is rendszeres a tudósok együttműködése: konferenciákat rendeznek, folyóiratokban közlik az új eredményeket és közösen meghatározzák a kutatási terveket. A mostani szegedi szimpóziumhoz hasonló tartották már az NDK-ban, továbbá Csehszlovákiában tervezik. Az újszegedi Biológiai Központban tegnap befejeződött tudományos tanácskozás az első ilyen témájú KGST-szimpozium volt hazánkban.

Az élő szervezet sejtjeinek biológiailag aktív hártó membránok. Nemcsak a sejt felszínén borító hártó van szó, hanem a sejtben belüli részecskéket, a molekulákat egymástól elhatároló hártókról is. A membránok különböző élettani funkciókat látnak el. A táplálék a sejt falon keresztül jut a sejtbe, a különféle kémiai változások révén termelődik az energia, amely az élet viteléhez szükséges. A sejtben belüli membránok az anyagcsere során nyert energiát használják fel a tápanyagok, mint például a cukor, vagy aminosavak „szállítására”, egyik oldalukról a másikra való átvittatására. A membrántranszport energetikai problémái, a szegedi szimpózium témái tehát rendkívül jelentőséggel bírnak az élő sejt biológiai folyamatainak megismerésében. Membránkutatókat a szegedi biofizikai intézet munkatársai is végeznek, a szimpóziumon négy előadást tartottak, amelyekben új kutatási eredményekről számoltak be.

A felfedezés lényegéről, illetve az 5 napos tanácskozás hasznáról a következőket mondta el Keszthelyi Lajos, a Biofizikai Intézet igazgatója, a szimpózium szervező bizottságának elnöke:

— A membránok biofizikai vizsgálatában nagy jelentőségű volt a mesterséges

membránok előállítása. Az élő rendszer ugyanis roppant bonyolult, célravezetőbb, ha modellek segítségével próbáljuk megközelíteni megismerni. A mi intézetünkben úgynevezett fényhasznosító baktériumokból kivont anyagokkal végeztünk kutatásokat. Kialakítottunk modellrendszerünkben felismertünk egy érdekes mechanizmust, azt, amely a modell optimális napenergia-felhasználását szabályozza. Itt a szimpóziumon jelentették be szovjet kutatók, hogy ugyanezeket az eredményeket élő baktérium vizsgálatával is elérték. A kutatási szisztéma ugyanis általában a következő: a modelleken elért eredményeket kipróbáljuk az élő rendszeren, amely persze nem mindig igazolja vissza a helyességüket. Az eltérések alapján módosítjuk a modellt, és kezdődik minden elölről. Nagy örömmel szolgál, hogy ezúttal ilyen bizonyítást nyert a felfede-

zésünk. Itt szeretném elmondani, hogy a neves leningrádi kutató, A. Lev előadásából rengeteget tanultunk, további munkánkban hasznosítható információkhoz jutottunk. Ő ugyanis régóta foglalkozik a membránok mesterséges előállításának kérdéseivel. A témát átfogó előadásában arról beszélt, mi mindent lehet megtanulni a membránokról a modellkészítőknek, hogyan lehet tehát e mesterséges rendszereket tökéletesíteni.

— A szimpózium jelentőségét tulajdonképpen magának a membránkutatásnak a fontossága adja. A következő évtizedek tudósaira vár a feladat, hogy a mi mostani alapozó munkánk gyakorlati használatát elősegítsék. A membránok ismerete nélkül ugyanis nem ismerhetjük meg az életfolyamatokat. De konkrétan felhasználási területeket is említhetünk; a náluk folyó kutatások például az energianyeres problémakörébe vezetnek; vagy mondhatom a másik nagy jelentőségű területet is: membránrendszeren meg lehet vizsgálni a gyógyszer hatását — alapította meg végül Keszthelyi Lajos, S. E.

November 7. tiszteletére

Teljesítik tervüket az orenburgi gázvezeték építői

A magyar gázvezeték-építők vállalták: november 7-re teljesítik az ideit tervet.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 61. évfordulóját avatások sorozatával ünnepli Orenburgtól a Szovjetunió nyugati határáig az építők, szerelők, üzembe helyezőik nemzetközi munkásgárdája. A tervek szerint mind az öt építési területen azoknak a létesítményeknek az átadásával köszöntik a világtörténelmi jelentőségű dátumot, amelyek a szovjet gázvezeték év végi részleges üzembe helyezéséhez szükségesek.

— Sikerül-e tartani a határidőket a magyarok 600 kilométeres szakaszán?

Placskó József, a létesít-

ményi főigazgató vezette az ivano-frankovszki „főhadiszálláson” egy naprakész táblázatra mutat:

— Bogorodcsanyiban már a munkák 98, Huszton mintegy 90, Gusztyinban pedig 85 százalékán túljutottunk — mondta. — Ennek ellenére úgy érezzük, a neheze még hátra van. Sok múlik az utolsó simításokon, a műszaki próbákon, a berendezések ellenőrzésén, beállításán, amelyet ugyancsak magyarok végeznek. Már most biztosak lehetünk abban, hogy a határidőre és kifogástalan minőségben való átadás sehol sem késkézik majd. Telephelyeink 2700 dolgozója az idei esztendőre tervbe vett 10 millió rubel értékű munkából fél év alatt 6 millió 300 ezernyi elvégzett.

November 7-re mindenütt teljesítik az 1978-ra előírt feladatokat. Az évszázad legnagyobb, nemzetközi összefogással megvalósuló építkezésén mindenki példás feyelemmel teljesíti feladatait.

Vasúti áruszállítás

Százharmincnyolcmillió tonna: ennyi árut fuvaroz a tervek szerint a MÁV ebben az esztendőben. A hatalmas mennyiség több mint harmada, 43 millió tonna termék, áru, alapanyag továbbítása a Budapesti Vasúti Igazgatóság felelősége.

Ipari szövetkezetek növekvő exportja

Időben, jó minőséget szállítanak

A magyar ipar hírét öregbítve egyre több ipari szövetkezet készít olyan termékeket, amelyek a világpiacra is keresettek. Az elmúlt években létrejött kooperációk eredményeként például a sándorfalvi Járasi Általános Ruházati és Szakipari Szövetkezet már 1977-ben túlhaladta az 1980-ra tervezett 13 millió forintos exportot.

Belga, holland, NSZK és svájci cégek részére készítenek úgynevezett „szabad idő” férfiöltönyöket és női szoknyákat.

Az első félév eredményei azt bizonyítják, hogy a dolgozók megértették az export jelentőségét, s vállalásaik után elérhető közelségbe került a félmillió forintos árbevétel — exportból.

A szocialista brigádok kezdeményezésére minden ipari szövetkezetben „törvény” lett az időbeni jó minőségben történő szállítás. A Szegedi Ipari Vásáron bemutatott ipari szövetkezeti termékek vevőkre találtak, s a tőkés piacokon versenyképesek. A Makói Bőripari Szövetkezet labdái és lőszerszámai olyan keresettek, mint a Szegedi Bőrdíszmű Ipari Szövetkezet divatos női táskái. A Szegedi Szűcsipari Szövetkezet pedig kapacitás hiányában nem tud már rendeléseket felvenni.

Nemes szőrméből és irhából készült bundáknak korlátlan a piaca.

A nemzetközi munkamegosztásban történt export különösen a gépiparra jellemző. Megyénkből két Vas- és Fémipari Szövetkezet (a szegedi és a makói) az NDK gépgyárainak készít gépalkatrészeket. A legnagyobb volumen a Szegedi Vas- és Fémipari Szövetkezeté, amely ez évben már meghaladja a 60 millió forintot.

A könnyűiparon belül a szövetkezeti cipőipar exportja jelentős. A szegedi Április 4. Cipőipari Szövetkezet több mint 50 millió forint értékben szállít az idén férficipőket szocialista országokba.

Közkedveltek a makói Maros Cipőipari Szövetkezet termékei is külföldön. Női cipők szinte kivétel nélkül exportra kerülnek. A HÓDCISZ név pedig már márka klumpa- és papucs készítésben. Gyártmányaik minőségben, fazonban és árban veteksznek a piacot uraló belga és olasz termékekkel.

A közelmúltban az ipari szövetkezetekben a vezetők beszámoltak a félévi tervek teljesítéséről. Az eredmények mellett szóba kerültek a problémák is, amelyek főleg az anyagellátásban mutatkoznak. Új kezdeményezés is született e megbeszéléseken,

amikor is a KMP megalakulásának 60. évfordulója tiszteletére kezdeményezett munkaversenyhez való csatlakozáskor elhatározták: tovább kell bővíteni a termelési kooperációkat, és bértunyaszerződéseket külföldi üzemmekkel. Ez ugyanis gazdaságos.

A minőségi követelmények viszont nagyok; megfelelő anyagból, korszerű technológiával teljesíthetők a kívánások.

A szövetkezetek dolgozói vállalták, hogy a jövő évi tervek készítésekor további 8–15 százalékkal növelik az exportot.

Munkák, utakon

A forgalom akadozik és lelassul, különösen esőcsidőben, de legalább különösebb korlátozást nem kellett bevezetni azon a két szegedi főútvonalon — a 43-ason és a 47-esen —, amely egyébként is zsúfolt, építkezést jelző korlátok, terelőképek nélkül is. A Hid utcai vízvezetékcsere és a József Attila sugárúti útkorszerűsítés miatt a járművezetőknek néhány perces várakozással, illetve lassítással kell számolniuk.

A vízművek dolgozói a hidfőből a Boszorkánykőnyha el „költözték”

A József Attila sugárúti aszfaltozók mellett a járművezetőknek óvalosan kell elhaladniuk

Plovdivi vásár

Magyar—bolgár üzletkötések

Szaporodnak a magyar—bolgár üzletkötések a plovdivi Nemzetközi Vásáron. Bulgária 3000 új típusú elektromos és Diesel-targoncát szállít Magyarországnak 1979-ben. A Technoimpex és a Balkancar 32 millió rubel értékű szerződést írt alá, amely az első lépésnek tekinthető az elkövetkező két évi bolgár szállításokra vonatkozólag. Ugyancsak a vá-

sár ideje alatt a Pannónia Külkereskedelmi Vállalat 6000 összecukható kerékpárt vásárolt, amelyek 1979-ben érkeznek Magyarországra. A MÁV 1979—80-ban további 400 tehervagont kap Bulgáriából. A Rába Vagon- és Gépgyár a vásár alkalmával 500 motor és hátsó hidak szállítására vállalt kötelezettséget a bolgár Balkancarimpex számára. (MTI)